NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2090 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ HAI 10 MARS 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: Đến lấy báo tại bản-quán hoặc tại các nhà hàng có bán báo lẻ	HANOI: Người đem đến nhà	HANOI: Gởi số giây thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Đại-Pháp và các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm. .	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng. .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng . .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng. .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Colon, Hanoi

Fondateur : F. H. SCENEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-Y-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0$065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
4e page: Par centimètre et par insertion. . . . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một điều nên lưu ý trong việc học của ta

(DƯ-LUẬN)

Điều đó là điều gì ? Kể những điều có quan-hệ về việc học mà ta cần phải lưu ý thì cũng khá nhiều : nào việc mở cho nhiều trường để cho dân trẻ có đủ chỗ mà luyện tâm luyện trí, nào việc xếp đặt chương-trình các khoa học cho vừa sức học-sinh các hạng, nào việc lập các hội khuyến-học để khuyến khích việc học và để tư trợ những học trò nghèo khó có thể theo đòi nghiên-bút đến lúc thành tài, nào việc xếp đặt các trường ở chốn hương-thôn sao cho hợp phép, nào luyện tập các nhà sư-phạm sao cho đủ tư-cách, đủ tài-học để rèn óc lũ thiếu-niên. Kể ra thì còn nữa, nhưng những điều ấy đã nhiều phen bàn đến và đã được chính-phủ cùng quốc-dân lưu ý đến rồi.

Cái điều mà ký-giả muốn nói đây không phải là nói về học đường hay các học-sinh, mà lại nói về những nhà cở cái trách-nhiệm trong việc giáo-dục lũ thiếu-niên. tức là các nhà giáo-sư vậy, mà nhất là các nhà giáo-sư về bậc học đệ nhất cấp.

Ít lâu nay, có sinh ra một cái cảnh-tượng có quan ngại đến việc học nước nhà là thỉnh thoảng học-giới lại thiệt mất một vài tay, thường là những tay mô-phạm, những nhà giáo-dục có tài, những nhà sư-phạm có đủ tư-cách. Nói thật đây là những nhà giáo sư hoặc vì tình thế, hoặc vì quyền lợi, mà đành bỏ học-giới, bước vào nghiệp khác, khiến cho lũ học-sinh đang mến thầy mà phải lìa thầy, đang được những tay đủ tài học đưa đường chỉ lối mà bỗng nhiên như chim lạc đàn !

Thật vậy, chỗ thì nói ông này bỏ nghề gõ đầu-trẻ để dấn thân vào đám quan-trường, chỗ thì nói ông kia bỏ nghề gõ đầu-trẻ để đem mình vào trong thương-giới, chỗ thì có ông thì vào ngạch khác lợi hơn, chỗ thì có ông xoay sang nghề khác nhàn hơn, đó là không kể biết bao nhiêu người đang chân trong chân ngoài chỉ đợi dịp là cất mình bay bổng! Mà phần nhiều các ông đã bỏ học-giới, hay chịu bỏ học-giới ấy là những tay học-thức rộng, lịch-duyệt nhiều, nếu cứ suốt đời ở trong học-giới mà giữ cái trách-nhiệm giáo-dục lũ trẻ thơ thì thực là một sự rất hay cho việc học nước nhà. Nay các ông ấy hoặc vì tình thế, hoặc vì quyền-lợi, mà xoay nghề đổi nghiệp như thế, tuy có lợi cho các ông ấy thật, song tưởng đó là một điều thiệt hại cho lũ trẻ thơ, là một điều có ảnh-hưởng không hay cho việc học của nước nhà, điều đó ta cũng nên liệu mà tìm phương bổ cứu mới được, vì nếu cứ để thế thì e rằng một ngày kia trong học-giới sẽ hiếm tay lão-luyện, sẽ hiếm tay đủ tài-học, đủ tư-cách, để dìu dắt lũ thiếu-niên mà cái nghề gõ đầu trẻ sẽ thành ra là một nghề tạm-thời, chớ không phải là một nghề cao-thượng, đáng tôn đáng quí nữa.

Nay ta thử xét xem vì lẽ gì mà lắm nhà giáo-sư đã bỏ nghề cũ hay đang tìm cách để thoát-li ra ngoài học-giới ?

Cứ theo lời các nhà giáo-sư đã xoay sang nghề khác thì sự đó có nhiều nguyên-nhân : ông thì vì tình-thế bức bách không thể ở mãi trong học-giới được, ông thì vì sức-lực kém không sao theo đuổi được nghề dạy học là một nghề rất lao-tâm lao lực, nhưng phần nhiều mà bỏ nghề gõ đầu trẻ là vì lợi. Các ngài chớ thấy nói vì lợi đây mà đã vội mếch lòng, vì trong sự vì lợi, cũng có điều chính-đáng chớ không toàn là vị-kỉ đáng khinh cả.

Những nhà giáo-sư bỏ nghề mình phần nhiều vì lợi, lợi hữu-hình cũng có mà lợi vô-hình cũng có.

Nay ta cứ lấy hai người mới đỗ bằng Thành-chung tốt-nghiệp, một người xin bổ giáo-học, một người xin bổ vào ngạch thư-ký tòa sứ, lấy hai người đó làm tỉ-dụ mà so sánh xem sao. Hai người cùng đỗ bằng Thành-chung tất học-lực xuýt xoát ngang nhau, không thể lấy tài-học mà phân bì hơn kém được. Thế mà cùng nhau đi làm độ năm mười năm thì thấy hai người đó, lúc đầu ngang nhau, bây giờ đã một hơn một kém : người làm thư-ký thì thường thường lên chức mau hơn người làm giáo-học, sự ấy không ai là không công nhận, tưởng đó chính là một điều không lợi cho những người hiến mình cho học-giới.

Trong khi làm việc, tuy rằng ai có chức-vụ người ấy, công việc cũng khó nhọc ngang nhau, song người làm thư-ký thì thường thường ở những nơi tỉnh-lị hoặc là ở các đại-lý, còn người làm giáo-học thường khi phải đổi về những chốn hương-thôn hẻo lánh buồn tênh ; tuy rằng tỉnh-thành hay thôn-ổ ở đâu cũng là đất nước mình, ở đâu cũng phải làm trọn bổn-phận ; song cứ thực mà xét thì ở chốn tỉnh-thành vẫn dễ chịu hơn là ở nơi thôn ổ, nhất là những người xưa nay sinh trưởng ở chốn tỉnh-thành mà nay phải về chỗ quê mùa vắng vẻ thì trong lòng lấy làm buồn bực khó chịu, không khỏi sinh ra cái nỗi suy bì hơn kém mà nản chí ngã lòng. Đó tưởng cũng là một điều các nhà gõ đầu trẻ cho là không được vừa ý vậy. Tuy vậy, hai điều trên này còn là những điều nhỏ mọn, các nhà giáo-sư ít khi vì thế mà bỏ nghề.

Duy có điều này có lẽ là điều quan-hệ hơn, là điều đã khiến cho lắm nhà gõ đầu trẻ phải ta thán về nỗi cái địa-vị thì kém cỏi mà quyền lợi bị thiệt-thòi, nên không nhất tâm với nghề-nghiệp mình được. là cứ xem trong các ngạch tòng sự các công-sở khác như các Tòa sứ, sở Thương-chính, sở Công-chính, sở Bưu-chính vân vân, thì các viên thư-ký làm việc được ít lâu có thể thi lên ngạch tham-tá là ngạch trên được, mà ai thi đỗ thì lương bổng đã cao mà quyền lợi khác cũng được tăng hơn nữa. Các ngạch ấy thì thế mà ngạch giáo-học đệ nhất cấp thì không có kỳ thi gì để lên ngang với bậc tham-tá các ngạch kia được, thành thử các ông giáo dù tài cao học khá, dù thạo việc giỏi nghề, cũng chỉ lên đến bực giáo-học ngoại hạng là cùng, chớ không có hi-vọng lên hơn được nữa, vì ngạch giáo-học đệ nhất cấp không có một ngạch trên như ngạch tham-tá các sở để cho các ông giáo thi lên : ngạch giáo-học bực thành chung là một ngạch khác, chỉ những sinh-viên ở trường Cao-đẳng sư-phạm ra mới được bổ vào thôi. Như thế chẳng là một sự thiệt thòi cho các hạng giáo-học đệ nhất cấp rư !

Vì thế cho nên lắm người trước đã hiến mình cho học-giới mà nay lại tìm cách xoay ra. Người thì xin thi vào các ngạch thư-ký, người thì tìm sang ngạch lục-sự các tòa Nam-án, người thì xin từ-chức đi tìm cách bay cao ! Điều ấy không thể trách được, vì người có tài có học không lẽ suốt đời chịu ở một cái địa-vị kém cỏi hay sao! Ai là người không muốn bay nhảy, ai là người không muốn một ngày một hơn, ai là người không muốn lắm bạc lắm tiền, ai là người lại chịu kém chúng kém bạn, nhất là khi chúng bạn tài học lại không bằng mình ! Một người bỏ nghề gõ đầu trẻ xoay sang nghề khác mà được khá hơn lúc trước thì mười người, trăm người cũng chực theo chân, đó chẳng là một sự đáng ngại cho việc học của ta đang lúc phôi-thai này ư! Hiện nay đã có mươi người bỏ học-giới ra rồi, biết đâu rồi lại không có vài mươi người bỏ nữa, như thế chẳng là một sự nguy hiểm cần phải ngăn ngừa hay sao!

Vậy các nhà có trách-nhiệm trong sự mở mang việc học ở nước ta nên lưu tâm đến điều ấy mà tìm cách làm thế nào cho nghề gõ đầu trẻ được nhiều người yêu mến, làm thế nào cho lắm tay có tài học biết hiến mình vào học-giới, và làm thế nào cho những nhà giáo-sư không chán nản nghề mình, hết lòng cùng chức-trách, không có cái bụng đứng núi này trông núi nọ, vui lòng mà giữ cái trách-nhiệm suốt đời, như thế thì việc học của ta mới khỏi có điều ngăn-trở được.

B. G.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

HAVAS

Paris, ngày 9 Mars 1924

Mỏ cháy ở Hoa-kỳ

Tin Salt-Lake City. — 175 người thợ mỏ bị hãm trong một cái mỏ cháy.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 9 Mars 1924

Hy-lạp với nước Nga

Nước Hy-lạp đã công-nhận cho chánh-phủ Xô-viết.

Tòa nội-các nước Hy-lạp

Có lẽ M. Papanastasion dựng một tòa nội-các về chánh-đảng Cộng-hòa, và tuyên-bố ngay chánh-phủ Cộng-hòa, có hiến-pháp hoặc không có hiến-pháp mặc lòng.

Tòa nội-các nước Bỉ

M. Theunis nhận lập một tòa nội-các mới : Có lẽ M. Hymans nhận bộ ngoại-giao.

Việc nước Đức

Ở Siegburg, gần Cologne, có bắt được một kho đạn dược khí giới. Kho ấy đã bị tịch-biên, và năm người Đức bị bắt.

Việc trong hạt sông Rhur

Số thu-nhập trong hạt sông Rhur, về quan-thuế và các thứ thuế khác cộng được 138 triệu quan, thặng số dự-tính được 58%.

Nước Đức với Giáo-hội

Quan thủ-tướng xứ Prusse thay lời chánh-phủ gởi thư cho đức Pacelli, đại-sứ của Giáo-hoàng xin lỗi về những lời Ludendorf công-kích Giáo-hoàng.

Việc nước Thổ

Ở Londres có tin rằng chánh-phủ đất Transjordanie đã báo tin cho vua Husseir biết rằng người Hồi-hồi ở Transjordan e, ở Mésopotamie, và ở Heldjaz đã dâng ngai ngôi quốc-vương về các miền ấy, thì vua Husseir đã nhận lời. Nhiều người Hồi-hồi công-bố rằng Kémal Pacha không có quyền phế vua và họ không công nhận việc phế ấy.

Việc ở phần Maroc của Tây-ban-nha

Tin Melilla. — Một đội quân chở lương thực bị bọn khởi nghịch đánh, Ba người lính bản xứ bị trọng-thương.

Tại nghị-viện nước Anh

Tại hạ nghị-viện đảng tự-do và đảng bảo thủ công-kích kịch-liệt việc giảm 5% về thuế hàng hóa nhập cảng nước Anh. Quan Lloyd Georges nói : nếu tại cuộc hội-nghị tháng avril này mà tòa nội-các cũng cứ theo cái chánh sách ấy, thì rất thiệt cho nước Anh.

Đảng bảo thủ có xin nghị-viện ưng chuẩn một khoản phản-đối việc ấy. Song nghị-viện bỏ 243 phiếu tỏ ý bất phục, số ưng thuận chỉ có 170 phiếu mà thôi.

Tại Nguyên-lão nghị-viện

Nguyên-lão nghị-viện đã ưng chuẩn việc hoán cải thể lệ bầu-cử.

Nghị-viện lại ưng chuẩn việc giảm số thứ dân nghị-viên, song nghị-viện muốn giảm có 22 vị, chứ không phải là 47 vị.

Tại hội-đồng Tài-chính của Nguyên-lão nghị-viện

Chiều hôm qua, hội-đồng tài chánh của Nguyên lão nghị-viện đã nghe quan Poincaré và quan de Lasteyrie trần-thuyết mọi lẽ. Quan Poincaré có nói nếu hội-đồng không trù tính mọi việc khiến cho thứ ba này, Nguyên-lão nghị-viện có thể bàn được bản án tài-chánh của chánh-phủ, thì tòa nội-các sẽ từ chức.

Vì vậy hội-đồng định rằng nếu ngày thứ bảy mọi việc chưa xong, thì hội-đồng làm việc cả ngày chủ-nhật, để đầu tuần lễ này có thể soạn xong tờ trình về mọi việc.

Tại Thứ-dân nghị-viện

Ngày hôm thứ bảy, quan Poincaré đã đáp lại bài diễn văn ngày hôm thứ sáu của quan Mandel.

Quan Poincaré nói : Bao giờ ngài cũng đứng về bên Cộng-hòa tả-đảng. Tòa nội-các không cần phải gây lấy bè đảng cho được đại đa số, nhưng đại đa số trong nghị-viện nên tán thành cho cái chánh-sách của tòa nội-các. Ngài nói chánh-đảng Cấp-tiến thực là hay thay đổi ý kiến, và ngài khen ngợi mấy ông nghị-viên về đảng Cấp-tiến là MM. Sarraut, Strauss, Laffont trước sau một lòng đinh ninh với ngài. Ngài nói : Những kẻ cừu địch với hòa-nghị Versailles, chỉ cầu cho nước Pháp không quả-quyết đó thôi, vì họ chỉ mong rằng nước Pháp thi-hành một cái chánh sách khác thiệt-hại cho nước Pháp về cái vấn-đề bồi-thường và về cái vấn-đề bình-yên.

Tin Trung-hoa

Ngày 27 Février 1924

Tin Bắc-kinh

Tào-Côn định sai Ngô-dục-Lân (giao thông bộ-trưởng) nghị với Ngô-bội-Phu (Lạc-dương) và Tề-nhiếp-Nguyên (Giang-tô) muốn cố kết phái Trực-lệ, để mưu việc hiến-pháp thống nhất.

Trù kinh phí đào sông Tây-giang

Nội các khai hội, bàn việc kinh phí đào sông Tây-giang, xin giao cho ngoại bộ và tài chánh bộ trù biện.

Công sứ Mỹ xin lấy tiền thừa về quan thuế làm kinh phí đào sông Tây-giang

Công-sứ Mỹ xin rằng thuế nhập cảng thu ở Quảng-đông trừ bồi khoản còn thừa lại bao nhiêu giao cho tỉnh ấy làm kinh-phí đào sông Tây-giang.

Tào-Côn muốn đón Lâm-Hồ về Bắc-kinh

Chánh phủ Bắc-kinh đánh giây thép cho Tề-nhiếp-Nguyên (Giang-tô) nói rằng khi nào Lâm-Hồ đến Giang-ninh, thì mời về Bắc-kinh, để thương nghị phương-pháp đối đãi với tỉnh Quảng-đông.

Quân-cơ-sứ sai người ra Thượng-hải

Quân cơ-sứ sai người đi dò xét hành-động của các đảng phái ở Thượng-hải.

Tào-Côn sai người sang Lạc-dương và Giang-tô

Mấy hôm nay Tào-Côn sang Lạc-dương và Giang-tô, thương-nghị với Ngô-bội-Phu và Tề-nhiếp-Nguyên, định nhân ngày mừng thọ Đoàn-kỳ-Thụy, họp nhau ở Thiên-tân để bàn việc tiến hành hiến pháp thống nhất.

Phái Trực-lệ định liên hợp các phái làm lễ mừng thọ Đoàn-kỳ-Thụy

Phái Trực-lệ định liên hợp các đảng phái chi 100.000 đồng bạc và cử Vương-thừa-Mân làm cán biện, để trù liệu việc mừng thọ Đoàn-kỳ-Thụy.

Việc kim-phật-lang

Tào-Côn dặn Cố-duy-Quân đem các giấy má về việc bác kim phật-lang giao cho các viên mỗi người một bản, hẹn đến tuần lễ sau khai đại hội thương nghị.

Trần-quýnh-Minh sang Thượng-hải

Có tin đồn rằng Trần-quýnh-Minh đã ở Sơn-đầu sang Thượng-hải.

Quân Vân-nam thắng trận ở Thiều-châu

Triệu-hằng-Dịch sai Đường-sinh-Trí hợp sức với Hoàng-công-Hán và Hà-tài-Kiệt (tướng Trần-quýnh-Minh) ở Liêu-dương sang đánh Thiều-châu; Triệu-thành-Lương (Điền-quân đệ nhất quân-trưởng) đem quân Vân-nam đón đánh, thắng trận to lắm, Tôn-Văn được tin báo, đã thân hành đi kích-lệ tướng sĩ, và tuần hành các địa hạt Thiều-châu.

Quân mộ Giang-tây sang Quảng-đông

Lý-minh-Dương (tổng-tư-lệnh quân Giang-tây) trước sai người về Quế-châu triêu tập lính cũ được non 1000 người, hiện đã sang đến Quảng-đông, theo phép mới huấn luyện để dự bị việc cử binh về đánh Bắc-kinh.

ĐỘNG ĐẤT Ở TRUNG-MỸ

(Cavite, ngày 6 Mars 1924)

Tin San-José — Ngày hôm qua ở Costa-Rica có động đất. Hai mươi nhăm năm trời nay không bao giờ động đất mạnh như thế. Nhà cửa ở thành San-José nhiều cái đổ, người chết rất nhiều. Cái nhà của bộ đại-sứ Hoa kỳ bị đổ, nhưng người Hoa-kỳ không ai bị hại cả.

Chiều hôm nay lại thấy động đất, song không đâu bị hại thêm nữa. Các viên chức trong bộ đại-sứ Hoa-kỳ được bình an vô sự.

Port Limon và Sanjuandersur cũng thấy động đất.

SỐ KHOAI TÂY TRONG THẾ-GIỚI

Người ta không thể biết đích được số khoai tây trồng khắp trong thế-giới là bao nhiêu, nhưng cứ như bộ Nông phố ở Hoa-thịnh-đốn ước được năm ngoái đây thì số khoai tây trồng khắp trong thế-giới được tới 65.000.000 hl. Ấy là trong số đó không kể số khoai bên nước Nga, cùng số khoai trồng ở các vườn to, giải rác rất nhiều nữa.

Xét ra thì phía bắc châu Âu trồng nhiều khoai nhất, vì khí-hậu và chất đất ở đấy rất thích hợp với nghề trồng khoai tây ; và dân sự ở đó dùng khoai rất nhiều, hoặc để làm vị ăn, hoặc để cất rượu, hoặc để nuôi các gia súc. Nước Đức cũng là nơi trồng nhiều khoai tây nhất thế giới, năm ngoái nước Đức trồng được 19.424.353 hect, nước Hoa-kỳ trồng được 5.865.405 hect.

THÂN THỂ NGƯỜI TA LỚN ĐẾN BAO NHIÊU TUỔI THÌ THÔI ?

Cứ như lời một nhà sinh-lý-học, là M. Anételet thì thân thể người ta lớn đến năm ba mươi tuổi mới thôi, nhưng từ 18 tuổi trở lên thì lớn lên rất ít không thể biết được.

Bác-sĩ tính mỗi tuổi thân-thể người ta cao lên như sau này :

Trong năm thứ	1	cao được	148 m/m
—	2	—	93 »
—	3	—	72 »
—	5	—	60 »
—	10	—	56 »
—	15	—	53 »

Từ 18 đến 20 tuổi, thì hơn bù kém mỗi năm chỉ cao hơn độ 8 m/m. Từ 20 đến 25 tuổi, đổ đồng chỉ cao độ 1 m/m 2. Từ 25 đến 30 tuổi, đổ đồng mỗi năm chỉ cao độ 0m/m8.

Bác-sĩ lại nghiệm rằng từ 30 cho đến 40 tuổi thân thể người ta đứng mực không cao lên không thấp đi nhưng từ 40 tuổi trở lên lại thấp bớt dần.

Từ 40 đến 50 tuổi thấp bớt đi 10m/m
Từ 50 đến 60 tuổi thấp bớt đi 3?m/m
Từ 60 đến 70 tuổi thấp bớt đi 16m/m
Từ 70 đến 80 tuổi thấp bớt đi 1?m/m

Vậy trong lúc tuổi già, dẫu những người không còng lưng, bề cao cũng giảm đi mất 71 m m.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

SỐ NGƯỜI VUI CƯỜI Ở ĐỜI MỘT NGÀY MỘT GIẢM ĐI

Trong ba năm 1921, 1922 và 1923 cứ mỗi năm đến tháng Mai, ngày nào một người Hoa-kỳ kia cũng đứng ở cửa sổ một gian hồ để ngắm cái sắc mặt của khách qua đường, mà phân làm bốn hạng : Hạng buồn rầu, hạng lãnh đạm, hạng tươi-tỉnh, và hạng vui cười.

Cứ như người ấy xét thì mỗi năm số người sắc mặt vui cười thấy giảm đi không kém sau nay không có nữa. Trong năm 1921 số người về hạng ấy được là 6 %, đến năm 1922, còn có 3.65 %, đến năm 1923 lại còn có 2.25 %.

Số người tươi tỉnh về năm 1921, có 12 %, những đến năm 1923, lại xuống còn có 9.75 %.

BỆNH LỊ SẮP ĐẾN NGÀY TRỪ ĐƯỢC TIỆT CHẲNG

Hội Y-học Nhân-tâm có nghe một bức thư của viên dự bị Nguyễn Văn-quốc phân trần mọi lẽ về việc trừ cái bệnh lị ở nước lấy lạp mới đây, là nơi dân lị nạn nhiều người bị hại về bệnh ấy lắm.

Cái cách trừ cái bệnh lị ở đấy, là cho người khỏe nuốt một thứ nước mà mỗi centimètre cube có tới ba triệu con vi trùng bệnh lị đã chết rồi. Người nào ba ngày luôn, lúc chưa ăn uống gì, nuốt một liều thuốc như thế, thì không mắc phải bệnh lị nữa, vì rằng vi-trùng bệnh lị thấy tử-thi của đồng loại nhiều như thế, thì cũng sợ hãi mà tìm đường ra hết không dám ở trong tiêu-hóa-quản của người ta nữa.

Gương thiếu-niên

Mấy lời mẫu-huấn

(Tiếp theo)

Từ khi con đến học tập ở tỉnh-thành, gương tốt gương xấu con đã từng trông thấy. Những khi con về thăm nhà, con ngán rằng có những kẻ thiếu-niên tính nết hư hèn, vì cái gia-đình giáo-dục không ra gì. Trẻ lắm thương mẹ lắm nói rất là ngây ngô nghệnh. Những lời hay lẽ phải không thể cấm-hóa được lòng những người thiếu-niên ấy, chẳng qua nước đổ đầu vịt. Con có đi nơi xa, tấm con mất trông mới được rộng, con thấy ban thiếu-niên về đường đức dục tâm thường, con lấy làm phàn nàn. Con nên mừng thầm rằng đã được chịu cái gia-đình giáo-dục tốt. Mẹ nói thế, tất con tự hỏ sao thấy mẹ không để con ở nhà dạy bảo, mà lại cho con đi xa học tập như thế này ? Vì ở nhà thầy mẹ chỉ có thể chuyên cần về đường đức dục mà thôi, không thể coi sóc về đường tri-dục được. Nếu chỉ, thầy mẹ kén trường phó thác con cho thầy, chẳng thương yêu con không khác chi con đẻ, ở trường không những thầy mở mang trí-não cho con, lại còn luyện tập cho con có đức tính tốt. Con xem có phải gia-đình giáo-dục và học-đường giáo-dục thực có liên hệ nhau không ? Mẹ mong rằng khi con tốt-nghiệp con nên người thiếu-niên hoàn-toàn tư-cách, trên thế lộ con không sai đường lạc lối. Thầy mẹ dạy bảo con chỉ mong ước cho con nên người hay. Mẹ đã nói rằng nhà ta vốn là nhà nền nếp, trong họ không ai ỷ ăn ra ngoài vòng luân-lý. Cái đường nhàn, nghĩa, lễ, trí tín, trong họ không ai là dám xa lạc...

Than ôi ! ở đời, lắm kẻ khinh nghĩa trọng tài, làm những việc đáng khinh đáng bỉ, mất hết tình liên-lạc, ở xã-hội, lắm điều nghiêng ngửa, chẳng qua chỉ vì cái lợi. Nếu con người bỏ được lòng ham lợi riêng, cùng nhau thờ-phụng cái chủ-nghĩa lợi chung, thì làm chi đến nỗi gây nên thù nên oán, cái đời người chẳng tốt đẹp hơn ru ! Cái cơ quan trong một xã-hội vì như các cơ-quan trong một thân-thể, cơ-quan nào có việc của cơ-quan ấy. Một cơ-quan nào hư hỏng thời sao bộ máy bị đình-đốn ? Người trong xã-hội, người ta tương-tàn tương-lại lẫn nhau, xã-hội ấy khỏi sao liệt-bại ? Khốn lắm ! ở đời, bao giờ hết được cái thói cá nhơn nuốt cá bé ! bao giờ người quyền-thế không áp-chế kẻ thần có thế có ! Con xem những kẻ lưng đeo khố cao làm lụng vất vả từ sáng đến tối mới đủ bát ăn, lại bị người đè nén, thì cái đời đã vô vị lại vô vị thêm. Trong lòng tức giận xiết bao ! Nhưng tiếng oan có thấu đến trời được đâu. Nhưng mệ tin rằng lòng trời chí công. *Tích-thiện phùng-thiện, tích ác phùng ác.* Con mở mắt nhìn những cái vết thương của nhân-loại, đem cái tri cao-thượng cư-xử cho công-bằng, đem lòng nhân-từ đối đãi với kẻ cơ-hàn. Kẻ nghèo con không nên khinh bỉ, người giàu con không xu nịnh mới phải. Sau này, dù con ở địa-vị nào mặc lòng, con phải biết sức người yếu, lẽ trời mạnh, chống chỏi sao được ma đem lòng sắt đá ở ăn ngang tàng. Con xem những bậc thánh-hiền vì lẽ trời đất có khi trải bao khổ ải mới dạy được người đời điều thiện. Lời từ-bi kia một đời phần cảm-hóa lòng người. Trình-độ văn-minh càng cao, càng thấy lắm cảnh phiền phức ; tel càng xảo quyệt, lòng người càng nham-hiểm mưu-hại lẫn nhau. Con lấy thế làm sợ, chớ nên tập thử tính thành. Con phải theo đường chính-đạo ....

Nhân mấy ngày nghỉ, con về thăm nhà, thấy mẹ bận việc chưa kịp dặn bảo con. Vì mẹ thấy tâm-tính con một đôi khi thay đổi, nên mẹ với tháo thư này để khuyên nhủ con, ấy là bởi lòng mẹ yêu thương con, mà nhớ đến đâu nói đến đấy, lời lẽ tuy xốc-nổi, ý-tứ tuy không liên-lạc, nhưng con cũng nên lấy dẫy mà suy.

Lời-bàn — Học-hách cả hồ xa xôi, nên cha mẹ hằng để tâm đến việc giáo-dục của con. Đường tri-dục hoàn-toàn đã vậy, về đường đức-dục có điều khuyết-đ'm t i sao? Gặp phải nơi hoàn-cảnh xấu, phong-tục suy đồi, tính hư nết xấu để làm hỏng nhân-cách người thiếu-niên, đương độ hăng hái, không suy đ nghĩ lại, theo liều làm bậy, khi bết bát lại thì đã quá. T ế ta trở nên con người vô-giáo-dục. Đã vô-giáo-dục lại vô-liêm sỉ, ăn cản làm bậy không lấy thế làm xấu. Con là cái hi-vọng tương-lai của mẹ cha, ai ngờ con hư con heu hóa ra một mối khổ-tâm cho cha mẹ. Báo đáp cái công sinh-thành dưỡng-dục của cha mẹ bằng tiếng đam tiếu của thiên-hạ, nếu biết trước như vậy, thà để ở nhà dạy bảo, không đến nỗi lại hại một đời người.

Bà mẹ thấy ở cái thời đại văn-minh, ở trong xã-hội có lắm điều ngăn nghiêng, người thiếu niên không theo điều hay thì chớ, lại ăn ở trái phong-tục lấy làm to cho con. Nhân con theo học ở nơi xa về nhà, cách xa cha mẹ lắm lòng thương yêu con thổ-lộ ra những lời tâm huyết để dìu dắt con vào đường chính-đạo. Bà mẹ thẳng thốt viết cho con, tuy không có thứ tự trong lời dạy bảo, nhưng lời từ-huấn để lọt vào tai con trẻ, để chôn vào trí-não con. Trong lời huấn-giáo có ý vị thành-thực, đạo đức, lại thêm lòng tin-ngưỡng. Đem lẽ báo-ứng của trời đất khuyến-giới để khiến cho người thiếu niên tỉnh ngộ điều thiện bỏ điều ác. Mẹ những mong cho con nên người hay người khá mới dạy bảo tận tụ lòng tỉ chớ không q á thương con — thương không phải dưỡng mà nuông con đến nỗi con hư thân mất nết.

Tuy là lời dạy riêng, tưởng cũng bổ ích chung cho bọn thiếu-niên vậy. Ai là người muốn nên thân, ở trong gia-đình, chớ lấy là mẹ cha khuyên nhủ đề ngoài tai, ở chốn học-đường không coi thường khinh lời dạy bảo.

Trương Thanh-trai.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ

MCMXCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn uy-nghi dạo vẫn sùng.
Nền Lý dựng nên nghìn tướng vách Khổng,
Bia Lê đứng vững nước non Hồng.
Hàng cây cổ-thụ quên Tần Hán,
Tiếng khánh kim-thanh luyến Nhị [Nùng.
Lạ nhỉ thời nay văn-miếu đó,
Khiến cho thi-khách ngẫn-ngơ lòng.

MCMXCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Xui khách làng thơ phải đứng trông.
Nọ núi Nùng sơn sông Nhị-thủy,
Kia nền Lỗ phàn nếp Chu-ung.
Người bay biển dịp đường xe sắt,
Ta vẫn cành thiên ngọn bút lông.
Còn mỗi tơ vương vua Tổ đó,
Còn dân vua Sĩ nước vua Hùng.

Nguyễn trác-Hải
48, Rue du Riz, Hanoi

MCMXCV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vật đổi mà nay vẫn chửa cùng.
Thử ngó phong-trào dòng bến Nhị,
Hãy còn lễ-nhạc lối non Đông.
Lửa Tần khôn tới lòng văn-sĩ (1),
Nước Phán như in vết cổ-cung.
Ngọn gió nam đưa đâu phụ-nữ,
Tai nghe lòng những ngẫn-ngơ lòng.

Nguyễn-cơ-Quang
1, Phố hàng Trống, Hanoi

MCMXCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu nguy-nga đ'i Nhị Nùng.
Tương thánh hiền tô từ Lý trước.
Bia khoa bảng đứng nhất Lê sáng
Xuân thu nay vẫn hè kỳ hội,
Tử Nội nhưng nguyên một phái [thông.
Ngửa t ấy Ngư thi đề tư tưởi,
Cương-thường quan hệ biết bao cùng

An-thi Tiên
8, Phố Xuân-hòa, Tuyên-quang

MCMXCVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ trông đưa khắp mọi vùng
Nhân-quyết rang sơ đồng nước Nhị,
Cung-tường cao ngất tỉnh non Nùng
Dương qua trần vũ b n đau hạnh,
Lối tới Khuê-văn dư ni đàng tung
Nhà Giám mỗi thời thêm cảnh sắc,
Phong-trào cũ mới thanh-hiền chung

Bát-tràng, Nguyễn h Anh

MCMXCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dựng miếu nhà nho hiều tắc lòng.
Bia tượng thanh hiền Nùng, Ngọc [sừng (1).
Cung tường lẫn các Nhị, Đ.phong (2)
Riêng nền giáo hóa trời Nam Bắc,
Gây giống văn m nh đất Lạc-Hồng
Học giới càng ngày càng mở rộng,
Càng lừng hương khói khắp non sông.

MCMXCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bốn mặt sông quanh miếu vũ trong.
Ngô hành sáng soi gương nước Nhị,
Sân tùng chiều gác đỉnh non Nùng.
Cung-tường cao ất Khuê-văn các,
Lễ-nhạc vang truyền Trấn-vũ cung.
Nhà Giam vững gây nền giáo-hóa
Đôi vừng nhật nguyệt khỏi hương [phong.

Bát-tràng, Nguyễn-văn-Cán

MM

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Kia miếu xây nên chốn Nhị Nùng.
Nhớ đức tôn sư Trư cối Việt,
Tạc ba khoa giáp rạng trời Đông.
Nguồn thơ cả u từ nguyên lai lãng,
Nết bút dan thanh tự hoa chung.
Trải Lý, Trần, Lê đà mấy thuở,
Kỷ dài ấn sử g ữ với non sông.

Trần-quang Hợp
6, Rue des Radeaux, Hanoi

MMI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bốn mặt sông quanh miếu vẫn vùng.
Chương mành cơ truyền Trấn-vũ cổ,
Cung-tường nay vẫn khói hương sông
Dựng nên nghĩa-liệt người kia đọc,
Treo bảng trung trinh kẻ đó trông.
Còn đất còn trời còn đạo thánh,
Tây hồ một giải nước xanh trong.

Vũ trung, Kim-sơn, Ninh bình

MMII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Đ'n thanh anh-linh có biết không ?
Phủ Việt lam cương hay giá phương
Cần hoa ngũ tinh rợp sân rồng.
Chiu tưng trăng sáng soi hồ bạch.
Năm sắc mây che rạng bể hồng
Ngoài giảng cung-tường sao biết đẹp,
Muốn xem bảo ngọc phải vào trong.

Vũ-quang-Nhiệp
Thủ trung, Kim sơn, Ninh-bình

MMIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-vật nhà ta vốn giống rồng.
Đền thánh nguy-nga cao chót vót,
Đỉnh hương ngào ngạt thấu trên [không.
Bút lân một chữ thêm sinh sắc,
Con giác nghìn thu cũng chột lòng.
Những đứng danh nho chơi cửa thánh
Nhớ câu văn-hi ến tự thiên-cung.

Vũ ngọc-Kiểm
Thủ trung, Kim-sơn, Ninh-bình

(1) Bia tượng thanh hiền vững như non Nùng sông Ngọc sơn.
(2) Cung tường lẫn các sông Nhị hà, sông Tô lịch phong lầy.

Tin sau cùng

Tại Nguyên-lão nghị-viện

Hội-đồng tài-chánh của Nguyên-lão nghị-viện ưng-chuẩn một khoản lý-tài, mục đích để trù lấy bốn nghìn triệu cho sở chi-tiêu. Hội đồng dương nghĩ một phương-pháp khác thế cho việc tòa nội-các xin rằng nghị-viện ủy quyền cho tòa nội-các tùy tiện đặt các chỉ-dụ để mà thi-hành mọi việc mà còn các chỉ-dụ ấy cũng được công-nhận như là luật-pháp vậy.

Tại điện quan Giám-quốc

Các quan thượng-thư hội-nghị ở điện quan Giám-quốc định mọi việc vay tiền để chi vào sự tu phục điện tạm hoãn cả, để hết sức ngăn ngừa việc người ngoại-quốc buôn bán đầu cơ về tiền tệ. Quan de Lasteyrie đệ trình mấy bản dự án tài-chánh mới.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 25 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ ba, 11 Mars 1924

Âm-lịch

Mồng 7 tháng hai năm Giáp-tí

Ngày Kỷ sửu
Hành Hỏa Sao Chủy, Trực Khai.
Kỵ Phá Khám Trực-đế, Mộc dục.
Nghi Tế tự, xá phúc, Cáo tạ, Thượng-thọ, Hôn thú, Khởi tạo, Giá-thú, Nạp-thải, Tiền nhậm Thương-lương.

Giá bạc. — Kể từ ngày 9 Mars 1924, giá bạc ở kho Nhe nước định là 13 10 và 13 f. 85 kể từ ngày 10 này.

Tin tàu. — Tàu *Commandant Mages* ở Bankergue tới Saigon, ngày 9 mars, hồi 8 giờ 3 .

Việc bầu cử các đại-biểu Pháp tại Thượng hội-đồng thuộc-địa. — Ngày hôm qua khắp các hạt Bắc-kỳ và Trung-kỳ lại bầu lại đại biểu của hai xứ tại Thượng hội-đồng thuộc-địa (Conseil Supérieur des Colonies).

Bắc-kỳ

Về phần Bắc kỳ thì lần này chỉ còn có bốn ông ra ứng cử là MM. Dandolo, docteur Forest, Martin, Caron với thêm một ông mới nữa là M. Gilles ở Haiphong, còn những ông khác thì thôi cả.

Số người có tên dự bầu trong toàn hạt Bắc-kỳ : 2.560
Số người đi bầu : 1.863
Phiếu trắng và không hợp lệ : 14
MM. docteur Forest được 1.025 phiếu
Dandolo " 794 "
Gilles " 11 "
Martin " 5 "

Vậy thì quan docteur Forest được trúng cử.

Trung kỳ

Số người có tên dự bầu trong toàn hạt Trung kỳ : 882
Số người đi bầu : 762
Phiếu trắng và không hợp lệ : 24
MM. de Monpezat được 351 phiếu
Valiat " 327 "
Martin " 1 "
Demoy " 2 "

Hiện tại chưa có tin ở các hai Nghĩa-trung, Cửa-tạo và Phủ nghĩa trong tỉnh Nghệ-an, song những số phiếu chưa biết ấy cũng không thay đổi được cái địa-vị của mấy ông trên ấy.

Vậy thì ông M. de Monpezat được trúng cử.

Hội đèn hai bà Trưng. — Năm nào cũng vậy, cứ đến ngày mồng mười tháng hai ta, thì dân làng Đồng-nhân chiếu lệ mở hội. Năm nay lại nhằm vào giữa ngày chủ-nhật, được thời-tiết mát mẻ, cho nên khách thập phương thì nhau đến lễ rất đông, và các trai thanh gái lịch đến ngoạn cảnh cũng nhiều. Nghe đâu dân làng còn rước sắc, tế lễ, và hát nhà-trò mãi cho đến ngày mồng chín ta mới giã đám. Nhưng vui nhất là đám thỉnh kinh rước nước ngày hôm qua, thỉnh-hành từ đền ra mãi đến cột đồng-hồ bờ sông để lấy nước. Đám rước đi cũng khá dài, trông rất là ngoạn mục tráng lệ lắm.

Trước khi chưa khởi hành các ông chức-dịch trong làng có theo tục cắt mười mười hai người dân làng mỗi người phải thì nhau mang một cái áo dài vải dỏ, hoặc mũi tiết lệ, hoặc lăng tây dỏ. Mấy người ấy may xong mặc vào rồi ra đứng một dãy trước cửa đền để cho các ông chức-dịch và các cụ trong làng kén chọn xem cái áo nào may vuông vắn, đúng thước áo và nhuộm mũi cho thật đỏ và đẹp để xinh xắn thì mới được giải nhất và được lễ chiếu nhất, người giải nhì được lễ chiếu nhì cho đến ba thì thôi. Trong số thì áo ấy có một người được nhất, ba người được nhì và ba người nữa được giải thứ ba.

Tân lai cảo

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, sốm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng khí trở-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 23, Hanoi. Sáng nói 514

Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người đủ, người ăn đến năm, ai cần lại hỏi. 3902

Tại phủ Toàn-quyền. — Trong khi quan cai-trị Dupuch vào Saigon vắng, cũng đi với quan Toàn quyền thì việc giao thiệp với các báo-quán sẽ do quan cai-trị Norre giữ thay.

Tháng giêng thiếu. — Vì lịch năm nay có mấy nhà in lầm là tháng giêng ta đủ, cho nên sang tháng hai ta này ngày tây và ngày ta sai nhau cả.

Bởi vậy quan Thống-sứ Bắc-kỳ vừa điện cho các quan cai-trị đầu tỉnh hảo cho các quan-chức cùng nhân-dân biết rằng tháng giêng An-nam thiếu và tháng hai mới đủ.

Các nhà mua lịch của nhà in Trung-Bắc năm nay tối đã nhận ra rằng ngày tháng đã thiếu đúng với lờ đ ện-tín của quan Thống-sứ đã thông tư trên ấy.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ sáu 7 đến ngày thứ năm 13 Mars 1924

THỜI-SỰ

Từ Memphis đến Kim-tự-tháp ở Ai-cập

Rất vui, rất hay

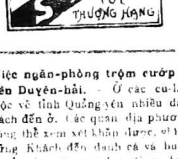
L'IDOLE DU CIRQUE

Tiểu-thuyết võ-sĩ, chia làm 10 hồi
Hồi thứ 9 chia làm 2 phần.
Hồi thứ 10 chia làm 2 phần.

L'HOMME INUSABLE

Hài-kịch chỉ a làm ba phần

Lời dan. — Sau phần thứ hai, hồi thứ 10 tích L'Idole du Cirque, thi entr'acte.

Việc ngăn-phòng trộm cướp ở miền Duyên-hải. — Ở các cu-lao thuộc về tỉnh Quảng-yên nhiều dan Khách đến ở. Các quan địa phương không thể xem xét khắp được, vì thế những Khách đến đánh cá và buôn bán ở các vùng cu-lao Gow-Tow thường hay sinh chuyện cướp bóc. Quan Thống-sứ Bắc-kỳ muốn mưu sự yên tĩnh cho nhân dân ở quãn đảo ấy, mới ba lệnh rằng cứ hằng năm từ tháng chín tây đến tháng sáu tây phạm các thuyền khách đến đánh cá hay là buôn bán ở các vùng cu-lao Gow-Tow thì phải đậu ở vũng Sa-Pak-Wan, trước chùa Ga-pan Cảm khi mưa gió thì phải đậu ở vũng Cán-thac-mi. Tu juin đến septembre thì các thuyền ấy tuy ý muốn đậu ở nơi đã kể ở trên hay là ở vũng, Lac-cong. Ngoài các nơi ấy, thì nhất thiết cấm không cho các thuyền ấy đậu.

Thuyền chủ nào không tuân theo lệnh ấy sẽ phải phạt từ 1 quan đến 15 quan tiền tây và từ 1 ngày đến 15 ngày tù, nếu là hai, cách phạt ấy chỉ phạt một cách mà thôi. Giấy thông hành và bài chỉ lưu cư của người phạm tội và cả của những người bạn lữ đã nói ở khoản 28 và 29 nghị-định ngày 12 tháng décembre 1913 thì sẽ phải thu lại cả.

VỈ ĐI XA MÀ BÁN. GIÁ KHÔNG BẮT

Một cái xe *MOTO SIDECAR* hiệu D. F. R. rất lịch lãy. Dùng mới có 8 tháng, xe còn tốt lắm.

Hỏi tại : M. Soubrier P. T. T. Hanoi. 3907

Ngạch quan lại. — M. Quách-Vỹ, án sát hạnh nhì tỉnh Hòa-bình, được nghỉ 15 ngày để về Huế.

M. Trần-văn-Trú, chánh tri-châu hạng nhì hồi hưu, nay được đặc cách thăng hàn-lâm-viện thị giảng (5. 2).

M. Nguyễn-văn-Đạt, thông ngôn tạm thời về tiếng Thổ và tiếng Tàu, tại tòa Sứ Bắc-kạn, vì có đặc-công, nay được kỷ bổ tri-châu hạng ba, thưởng hàm hàn lâm viện kiểm-thảo (7. 2).

M. Nguyễn-đức-Thường, thừa phái hạng nhất hồi hưu, đã được kỷ bổ thông phán hạng nhì, nay được thưởng thông phán hàm, đổi thụ hàn lâm viện biên tu (7. 1)

M. Nguyễn-xuân-Úc, thừa phái hạng nhất huyện Cẩm-khê (Phú-thọ), nay đổi về tòng sự tại tòa nhì phủ Thống-sứ để đợi kỳ về hưu.

M. Thẩm-trọng-Tân, thừa-phái hạng tư, huyện-Tam-nông (Phú-thọ), nay đổi đi huyện Cẩm-khê.

M. Nguyễn-công-Nguyên, thừa-phái hạng năm, châu Yên-lập (Phú-thọ), nay đổi đi huyện Tam-nông.

M. Nguyễn-duy-Đỉnh, thừa-phái hạng tư ở Quảng-yên, nay đổi đi châu Yên-lập.

M. Nguyễn-văn-Cậu, thừa-phái hạng năm, châu Lạc-thủy, nay đổi đi Quảng-yên.

M. Trần-lê-Thống, ấm-sinh, quán làng Bát-tràng (Bắc-ninh), mộng bổ thừa-phái hạng năm, thưởng hàm hàn-lâm đãi chiếu, và bổ đi thừa-phái Lạc-thủy.

M. Đoàn-khắc-Nâu, thừa-phái hạng năm, phủ Nghĩa-hưng, được tử chức.

M. Nguyễn-thương-Gi, thừa-phái hạng tư ở Thái-nguyên, nay đổi đi phủ Nghĩa-hưng.

M. Nguyễn-hữu-Nhạc, nhị-trường, quán làng Mai-động (Bắc-ninh), đã trúng-tuyển kỳ thi thừa-phái năm 1922 nay được bổ thừa-phái hạng năm, thưởng hàm tùng cửu-phẩm văn-giai (9 12) và bổ đi Thái-nguyên.

M. Đinh-gia-Thuyết, nhị-trường, quán làng Lật-sơn (Hà-nam), đã trúng tuyển kỳ thi thừa-phái năm 1922, nay được bổ thừa-phái hạng năm, và bổ đi Hà-giang.

M. Đặng-văn-Bật, thừa-phái hạng năm, châu Thủy-Vỹ, (Lao-kay) nay đổi đi phủ Vĩnh-tường.

M. Bùi-nguyên-Hoàng, thừa-phái hạng năm ở Hà-giang, được nghỉ 6 tháng không lương.

M. Nguyễn-hữu-Quỳnh, thừa-phái hạng ba ở Vĩnh-tường, (Vĩnh-yên), nay đổi đi huyện Hoành-bồ.

M. Nguyễn-trần-Gia, thừa-phái hạng năm huyện Hoành-bồ, nay đổi đi châu Thủy-vỹ.

M. Nguyễn-đình-Nghi, thừa phái hạng năm ở Phú thọ, được nghỉ phép 29 ngày.

Ngạch học chính. M. Lưu-Đức giáo học hạng sau, được nghỉ dưỡng bệnh 3 tháng, tháng đầu cả lương, hai tháng sau nửa lương.

Bán một cái xe máy hiệu « Ford »

Hỏi ở phố Nhị số nhà 22

3903

Tòa án Trừng-trị. — Sang hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc sau nay :

Gặt trộm lúa. Mme Leroy có một thửa ruộng ở làng Quan-nhân (Hà-đông). Vụ tháng 10 năm ngoái, thình thoảng lại thấy kẻ trộm gặt trộm một gánh. Sau tính ra trong vụ ấy mất trộm cả thảy hơn hec mẫu lúa đang già hơn 100 đồng. Chủ ruộng đi thưa, sở Mật-thám về xét thì ra là tên Đỗ-v-Lung (tuần đinh) Ng-v-Nghĩa, Đàm-duy-Tuyết và Ng-huy Hoe (làng-nghề) ở làng Quan-nhân thường đem đồ ra ruộng gặt trộm. Tòa phạt mỗi tên 6 tháng tù.

Hành hung. Tên Đỗ-bá-Bảo làm thuê hôm 15 février đương ở trong nhà, nghe tiếng gà gái đi gánh nước, kêu bị đánh, với vàng cầm gậy chạy ra hỏi rồi đánh tên Vũ-văn-Lư bị thương. Hỏi thì tên Bảo nhận có đánh và khai rằng vì tên ấy đánh em nó đến lúc ra hỏi lại cầm dòn gánh chực đánh nó. Toà hoãn để nghị-án.

Giả mạo. — Mme Ng thị-Chánh chết rồi, không có con, có để lại cho con em ruột (1 gái 2 gái hãy còn bé) hai cái nhà : một cái số 68 ở phố hàng Cót và một cái số 65 phố hàng Lược. Nhà ấy thì vẫn giao cho em dâu tên là Ng-thị-Quyên trông nom cho thuê lấy tiền nuôi con.

Khi người con tên là Ng-thị-Chấm lớn lên, lấy một người Khách tên là Wan-mao-Yoan, rồi hai vợ chồng đứng bán hai cái nhà ấy cho vợ chồng MM. Ng-há-Thiện và Vũ-văn-Tín. Sau Mme Ng-thị-Quyên thấy bán, phát đơn kiện chàng rể là Wan-mao-Yoan và con gái là Ng-thị-Chấm thông đồng với nhau lấy văn khế cũ làm mạo cái văn khế Mme thị Chánh bán nhà ấy cho mình, rồi đem bán, và kiện vợ chồng MM. Ng-há-Thiện và Vũ-văn-Tín thông đồng với người con rể mua hai cái nhà ấy. Hỏi người con rể mua hai rằng trước có mua hai cái nhà ấy, nhưng sau có bán lại cho MM. Thiện và Tín, vợ chồng M. Thiện khai là thấy bán hợp lệ thì có mua một

(Xem trọng thứ ba, cột thứ hai).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BEO TAY ĐỘC VÀNG
Máy mỏ neo, 15 châu-kinh
Mã số kim có chất đá-quang
BẢO HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
89, Phố Paul Beri, — HANOI
2000

HIỆU
MINH-ĐƯỜNG
MAI-CHÍNH TỔNG CỤC
của Bông phấp yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ
Giấy phố hàng Gà số 87

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, 50 Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266
Bán buôn các thứ thuốc lá và xì gà, hàng tốt giá rẻ, có thể tin cậy được. Nhà hàng chúng tôi đã có 30 năm kinh nghiệm về nghề này, nên có thể cung cấp cho các ngài những thứ tốt nhất. Vậy các ngài muốn mua thứ gì, xin cứ viết thư về hỏi giá cả, chúng tôi sẽ trả lời ngay. Chúng tôi lại có nhận những thứ xì gà để các ngài bán thử, nếu bán được nhiều thì chúng tôi sẽ gửi thêm. Xin các ngài chú ý đến hiệu chúng tôi.
Cần hạch
2010 YU-WO-TSEONG

Nhà số 8. Còn người con gái tên là Ng-thị-Cẩm và vợ chồng M. Vũ-văn-Tín không có mặt ở tòa. Tòa nghe luận-sư đòi bên cãi rồi hoãn lại để nghị án.

Hôm xong việc này thì đã gần 12 giờ, nên tòa phải tạm hoãn diên buổi chiều mới xét các việc khác.

Trong khi đương xét việc giả-mạo ấy, có hai người đàn bà đọc ng nhau 5 đồng bạc ở ngoài đường, rồi cảnh-sát phải đưa ra ngoài đường, rồi cảnh-sát phải đưa ra ngoài đường, rồi dịu về sở Cảnh. Hai người làm ba ấy tạo gan lắm, ở trước chỗ pháp luật mà cũng đám nổi tính tam bành lên như thế.

Mấy cái trộm. M. Ng-ngọc-Liên ở Hàng Bông, số 111, trình rằng tên Thiệp là cu li xe ấn cắp các đồ nữ-trang giả đang tại hàng, trộm đi mất.

Có Ng-thị-Yến, 18 tuổi, ở phố Julien Blanc trình rằng kẻ cắp lấy trộm mất các quần áo và đồ vật đáng 4 đồng.

M. Ng-tử-Nhu, nhà ở đường 76, trình rằng kẻ trộm lấy mất mấy cái quần áo và đồ vật đáng giá 80 đồng.

Đánh nhau. Thím Lu-hi ở số 10 phố Metz có đơn trình bị hai chú đồng bang đánh đau đòn rồi trốn mất.

Có lệnh của tòa án phải sở Mật-thám tra vấn việc tên Ng-văn-Đậu 48 tuổi, làm nghề thợ nề ở An-biên, bị tên Cả và đồng đảng của tên Cả đánh trọng thương.

Tên Lê-v-Đang 25 tuổi, gây chuyện đánh tên tên Ng-thị Ren, 21 tuổi, bán gạo, rồi cướp lấy quần áo đáng giá 9 đồng mà thu thoát.

Bán đấu giá. Cuộc bán đấu giá những hàng hóa bị tịch ký ở Sáu kho sang ngày thứ bảy trước thu được 400 bạc; những người đến mua phần nhiều là các nhà hàng bán đồ cũ người Khách trú, chứ người mình và người Pháp không có mấy, nên chi các chú tàu hỏ mà giả đem, mua đang lắm đồ rất rẻ.

Chết vì bệnh đậu mùa. — Mới rồi người ta lại thấy một cái xác đưa con gái chừng 4 tháng ở đường Sidi-Carnot chết vì bệnh đậu mùa.

Một ngày bảy đám ma. — Trong một ngày chủ-nhật vừa rồi ở hoàn-thành có những bảy cái đám ma đưa đi chôn suốt từ sáng đến chiều. Đám to, đám nhỏ, già, trẻ, đàn ông, đàn-bà đi chôn suốt từ sáng đến chiều. Đám to, đám nhỏ, già, trẻ, đàn ông, đàn-bà chết về bệnh hay chết về mệnh thì cái đó không được rõ, song người thấy thế đã vội cho là cái tang chung của dầu hội Tỷ nào cũng rửa, phi hai người tất hại vật. Ôi! nếu vậy chẳng cũng đáng lo sợ cho mỗi dầu Tỷ lắm sao!

HÀ-ĐÔNG

Âu-trí-viện làng Xuân-tảo. — Ngày 7 mars vừa rồi, Âu-trí-viện làng Xuân-tảo đã bắt đầu mở cửa cho trẻ con trong làng hàng ngày ra chơi đùa. Bà Bảo-mẫu đã nhận việc để thí-nghiệm các cách về nhi-đồng giáo-dục. Hôm ấy có quan Phủ Hoài-đức Ng-quang-Riệu về làm chủ-tọa lễ khai-viện ấy. Trẻ con trong làng ra chơi, cả thảy được 175 đứa. Thanh-la nạo-bạt, sơ-tử cây đu, chơi đùa rất vui vẻ. Người làng ra người xung quanh đông kẻn đến xem cũng đông, chẳng khác chi mỗi ngày hội to vậy. Bản-quán có lời chúc cho Âu-trí-viện làng Xuân-tảo được trường-thọ. Các viên chức trong hội-đồng cải-lương cũng nên cùng nhau đồng lâm lê gắp-sức để duy trì lấy các việc công-ích.

Dân làng Thọ-am khuyến-thành đình. Bắt đầu từ ngày mai thì làng Thọ-am về huyện Thanh-trì đã được phép quan trên cho mở hội và làm lễ khánh-thành đình mới. Hội từ ngày mai cho đến hết ngày 18 tháng ba, tức là ngày 22 mars này thì giải đám. Hiện có danh có người; quân cử sửa-soạn cắt-đặt đã non một tuần nay. Nghe đâu lại có cả lối tổ tôm điếm và nhiều trò vui khác nữa.

Chợ mới mở. Đến hôm 16 mars này tại làng Nhật-tân tổng Thượng huyện Hoàn-long sẽ mở hội khao chợ mới, mở lại làng ấy. Trong một tháng chợ họp sáu phiên vào những ngày này: Mùng một, mùng sáu, mười một, mười sáu, hai mươi hai mươi sáu.

Tự tử. — Một người lính khố xanh tại ngũ ở Hà-đông vì tội gian mà tòa án phạt hơn ba tháng tù. Tòa thượng-thẩm chưa ý án, người lính ấy còn phải giam ở trong trại, không biết có oan hay kẻ ông mà ngày thứ bảy vừa rồi đập đầu vào tường, lấy dao cạo mổ bụng ra mà tự tử. Khi đưa tới nhà thương thì đã chết rồi.

NAM-ĐỊNH

Ai tin. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ thân mẫn ông Trần-đức Phú thư ký trưởng Yên-bác lại Huế, vừa tạ thế tại quí xá ở đường Bờ sông (Quai Concession) số 8

Bản-quán có lời kính viếng cụ và chia buồn với ông Trần đức-Phú và qui-quyến.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời rất thân trọng cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã tỏ lòng thân ái, gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng và đi đưa đám thân-mẫn tôi tại Nam-định ngày 8 mars vừa rồi.

Trong khi bối rối, có điều gì sơ-suất, xin các cụ, các ông, các bà thứ cho.

Trần-đức Phú, thư ký trưởng Yên-bác tại Huế.

Nhà số 8, Quai Concession, Nam-định cùng gia-quyến đồng bái tạ.

KHOÁI-CHÂU (HƯNG-YÊN)

Bóc lột. — Hôm 26 tháng giêng ta vừa rồi ở về địa-phận làng Văn-trì có sảy ra một đám bóc lột, số là hồi 10 giờ tối hôm ấy lý-trưởng làng An-vĩ thuộc phủ Khoái-châu đi xuống tỉnh tỉnh bán ghế về qua đó thì gặp một họa 5, 6 đứa giữ ngay xe lại, rồi đánh đập lột quần áo tiền và lấy mất cả cái mộc triện, lý-trưởng liền chạy ngay về báo quan sở tại. Quan đã phái người về khám ngay và hôm sau xét ra bắt được mấy đứa nghi tình, còn đương tra xét.

Ước ao quan trên minh xét cho ra những kẻ gian ác ấy để trừng trị cho một lúc đi thì may lắm.

Đ. P. T. lai cảo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Hội-đồng tư-vấn Trung-kỳ

Những ông có tên sau này được cử làm hội-viên Hội-đồ g tư-vấn Trung-kỳ, thay cho MM Nguyễn-Phụng và Phạm-Hảo tạ thế.

Quảng-nam : M. Ng-c-âu-Ha.

Quảng-ngãi : M Trươ g-quang-Luyện.

Phần thưởng về việc dâu xảo

Ở Trung-kỳ có mở một hội đấu xảo riêng lấy các đồ thực kéo, để dự cuộc đấu xảo tại thành Paris năm 1925. Vậy có yết thị đề cho những kẻ thi tài trong cuộc đấu xảo ấy được khai như sau này :

« Những người tại nghệ, kỹ nghệ và công nghệ Pháp và Nam, ai làm được thức mới mà kiểu nhỏ hoặc ai vẽ ra đồ khí dụng, đồ gỗ, đồ thêu, đồ đồng, các khu-giới, văn và , kể ra như sau này :

Khoản thứ nhất : giải nhất thưởng 100 $, nhì 60 $, ba 30 $

A. Làm một cái trần, một cái phòng tiếp khách, hoặc là cái trần một cái nàn g ấy, hay là cái trần một cái nhà khá h, làm bằng gỗ, chạm mà không sơn thếp gì, hoặc là bằng gỗ sơn hay là trơn, lót ván nắng hạ.

Mấy cái phòng trên ấy đã kể, hoặc bằng gỗ, hoặc bằng gỗm. Mấy cái diềm cửa ở các phòng ấy làm bằng gỗ chạm trơn không sơn thếp, hoặc có sơn thếp, hoặc bằng đồng đen chạm trổ và trướng thêu hay là vẽ vân vân.

B. Thưởng giải nhất 100 đồng, nhì 60 đồng, ba 30 đồng. Giường, giường ngắn, ghế dựa, ghế ngồi, ghế đẩu, (làm bằng gỗ chạm không sơn tiếp, hoặc có sơn thếp hay là gỗ trơn mà bịt góc bằng đồng đen chạm trổ hay là cẩn xà- ừ v. v.)

Trấn phong, bình-phong (làm giống như trên kia đã nói, mà có vẽ bằng dầu hoặc thêu v. v.)

C. Thưởng giải nhất 100 đồng, nhì 60 đồng, ba 30 đồng.

Làm các thức bàn giấy để làm việc và bàn để máy hát vân vân. Cách làm cũng giống như các thức kể trên (A B).

D. Thưởng giải nhất 50 đồng, nhì 30 đồng, ba 10 đồng.

Làm bình mực, hoặc là đề đựng mực tây, hoặc mực Annam, bằng loại kim khí, hoặc bằng sành, bằng sứ, hoặc bằng đồng, đồ chân giấy, đèn điện hay là đèn chưn lớn, đèn tọa đăng, và lồng đèn, lò lửa bằng điện, cách làm cũng như mấy vật đã kể trên A B C.

E. Thưởng giải nhất 50 đồng, nhì 30 đồng, ba 10 đồng.

(Xem trang thứ tư).

SÁN-NHIỄN-ĐÀI

Tối thứ hai 10 mars 1924

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

TÔN-MẠNH TÔN-TRỌNG

(Hát cheo)

Tích thứ hai

NHẠC LÔI HẠ GIANG-NAM

(Hát tuồng)

Tối thứ ba 11 mars 1924

TI-BÀ

Tối thứ tư 12 mars 1924

LƯU THỦY VÔ TÌNH

Tối thứ năm 13 mars 1924

KIM-XUYẾN KỲ ÂN

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ con sợ, có thể làm cho trẻ-con và người có trí không tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to lắm!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Hội-các phụng tôi chân phê rằng :

Chiếu rạng đoài được phong cấp MONTÉS qui đồng, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng ano rất hay, đáng nên giữ thường, trước lúc phê thị giới cho qui được phòng nhè-đang để lễ Thanh-giá.

Khâm thử.

欽賜有效補腦滋陽強精補神健體三鞭酒

Rượu này đã kê-cứu theo thủy thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có rượu bổ dùng mà chóng được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; tuy sâu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm la mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyền khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu chi cho tính chất người bản xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Trảng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư báo nay.

Bột gội PHOSPHATINE FALIÈRES Danh
Giống hệt như hình gói đứng trước, bọc thiếc hàng chữ khác kính làm.
Có mua chương chữ "Force bột PHOSPHATINE FALIÈRES" không bổ tinh thần ích chế con nít mất sữa, người lớn đau bụng, ăng qua ba ca liệt chước, cung là kẻ có đau ốm mới mạnh
Có trữ bán công bột — Tại chỗ tại ở Paris, số 6, đường La Tocherie
Paris, 6 me

số 78

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thân-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhả ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phòng cho là « Hoàng văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hẳn-hào xắc-iáo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất ly-kỳ.)

NGUYỄN-BỒ-MỤC dịch thuật

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói xong, liền cầm ba bài thơ nguyên-xướng của chàng và bốn bài thơ họa vẫn của mình đưa cho nàng *Sơn-đại* xem mà rằng :

— Xin tiểu-thư mở xem thì tự khắc biết.

Nàng *Sơn-đại* xem kỹ một lượt mừng-mừng rỡ rỡ mà rằng :

— Em từ khi được thánh-thượng đoái thương, cho cầm quyền văn-thơ mà khảo-sát nhân-tài trong thiên-hạ, đến nay đã 5, 6 năm trời, trường cũng không ít. Thế mà từ bấy đến nay, nếu không phải phường hủ-lậu thì lại những bọn ngông-cuồng, chưa hề thấy ai được như hai chàng thư-sinh này, văn-tài kỳ-dột, thật là các bậc tuấn-kiệt trong đời bây giờ vậy.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Cứ tỉ liều-thư nói thì chàng thư-sinh họ *Triệu* mà tiểu-thư vừa thử tài kia chắc cũng là bậc cao-tài vậy.

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Có tài đã đành, lại không phải là hạng tầm-thường tài-tử. Chàng họ bút nên văn, khiến cho em đối-đáp xuýt nữa không kịp.

Nàngnói xong, cũng tức-khắc đem ba bài thơ nguyên-xướng của chàng và bốn bài thơ họa-vần của mình đưa cho nàng *Lãnh-giang-tuyết* xem mà bảo rằng :

— Chị hãy mở xem, em còn một sự nghi-ngờ muốn nói với chị.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* xem xong, tấm-tắc khen-ngợi mà rằng :

— Hai chàng thư-sinh họ *Triệu* và họ *Tiền* này tài-học xuyết xoát bằng nhau. Không phải tôi dám nói khoe, chứ phi tay tiểu-thư cũng tôi, có lẽ không còn ai địch nổi hai chàng vậy. Nay tôi xin hỏi tiểu-thư: lại còn sự gì đáng nghi-ngờ nữa?

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Chàng thư-sinh họ *Tiền* này đọc xong bài thơ của em thì bỗng vỗ-tinh vỗ bàn mà reo lên một câu rằng : « *Bình-như-hành* này ngày nay mới gặp một tay địch-thủ! » Em nghe thấy vậy, liền hỏi lại rằng « Tiên-sinh họ *Tiền*, có sao lại tự xưng là *Bình-như-hành*? » Bấy giờ chàng lưỡng-cuống chối cãi, không biết có sao. Hoặc-giả chàng tức là *Bình-như-hành* chăng? Nếu không thì chẳng lẽ thiên-hạ lại có hai nhiêu tài-tử.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* hỏi :

— Chàng thử sinh hầy hình-dáng thế nào?

Nàng *Sơn-đại* nói :

Chàng thư-sinh này trạc độ 20 tuổi. Mặt dài trái xoan, hai đuôi lông mày thẳng ngang mái tóc, mắt sáng như gương, người đong đỏng cao. Thân-thể yếu-điệu, không lướt ngọn cỏ, nhưng tinh thần khí-phách, trông có vẻ ngang tàng.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

Cứ như thế thì quả là *Bình như hành* rồi, chẳng còn sai nữa. Tiếc thay tôi không được trông thấy, nên tôi được trông thấy thì lại là một phen gặp-gỡ tất kỳ!

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Nếu biết như thế thì để chị sang chốn lầy-viên.

Lãnh-giang-tuyết nói:

Tôi cũng thấy ở một sự nghi-ngờ.

Nàng *Sơn-đại* hỏi :

Sự gì?

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Chàng thư-sinh họ *Triệu* xem xong bài thơ của tôi, mà lặng hồi lâu rồi hỏ-p thở dài nói sẽ đọc câu : « *Trời đã sinh người tình có thế, tình « trường tình đo n để ai thương!* » Tôi nghe thấy vậy, vội hỏi: « ai ngâm câu thơ ấy »? thì chàng liền đáp : « Ngâm-nga gì đâu! Tôi sực nhớ đó mà thôi » Tôi còn nhớ hôm trước liều thư họa vẫn bài thơ của chàng thư-sinh ở dưới lầu kia, cũng có hai câu thơ ấy. Hoặc giả họ *Triệu* này tức là chàng thư-sinh ở dưới lầu kia đó chăng!

Nàng *Sơn-đại* nghe nói, liền hỏi :

— Hình-dáng thế nào?

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

Chàng thư-sinh này khuôn mặt tròn-trặn, thân-thể đầy-đa mà có vẻ thanh-tú. Miệng cười trơi như hoa đưa nở, dẫu *Phan-an* thuở xưa, cũng chẳng qua như thế mà thôi!

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Cứ lời chị nói thì người này bình như chàng thư-sinh đứng dưới lầu mà em trông thấy hôm xưa. Nếu quả là chàng thì thật ta lỡ dịp bỏ qua mất vậy.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

Thiên-hạ-sự thật lắm nỗi đổ le. Nếu biết như vậy thì vừa rồi để liều-thư ra phía đông mà để tôi ra phía tây, thành ra hai bên giáp mặt nhau, có thể phân-biện được tài-gia. Nay bỗng điện-đảo như thế, há chẳng phải con tạo trêu người.

Hai nàng còn đang bàn trước tính sau thì bỗng thấy có *Sơn-hiền-nhân* tướng-công đến. Tướng-công bèn rằng :

— Hai con ra khảo-sát văn-thơ thì thấy hai chàng tài-học như thế nào.

Nàng *Sơn-đại* thưa rằng :

— Hai chàng đều là bậc-kỳ tài trong thiên-hạ, thân-phụ nên tiếp-đãi một cách long-trọng.

Sơn-hiền-nhân nói :

— Ta vẫn định ra mời hai chàng ngồi lại, không biết có sao hai chàng lại không cáo-từ mà đi ngay. Bởi vậy ta mới phải vào hỏi con : nếu quả là bậc chân-tài thì nên sai người đi tìm, mời hai chàng đến đây để nói chuyện.

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Thân-phụ đay chi phải!

Sơn-hiền-nhân vội-vàng chạy ra, sai một tên người nhà ra *Tiếp-dẫn-am* hỏi *Phổ-huệ* hòa-thượng. *Sơn-hiền-nhân* dặn rằng :

Nếu hai chàng còn đấy thì mời lại chơi nói chuyện, nhược bằng đi rồi thì phải hỏi *Phổ-huệ* hòa-thượng xem trước khi đi, hai chàng có nói câu gì không.

Người nhà vâng mệnh, tới chùa *Tiếp-dẫn-am* hỏi *Phổ huệ* hòa-thượng. Khi trở về bẩm với *Sơn hiền-nhân* rằng :

Hai chàng đi đã lâu rồi, mà trước khi đi, tịnh không nói năng câu gì cả, chỉ để thêm hai bài thơ ở phía sau hai bài thơ hôm trước mà thôi. Chúng con đã sao về đây để đệ trình tướng-công.

Nói xong, liền đệ trình hai bài thơ để *Sơn-hiền-nhân* xem. *Sơn-hiền-nhân* xem xong, chạy vào nhà trong. trao cho nàng *Sơn-đại* và nàng *Lãnh-giang-tuyết* xem mà bảo rằng :

— Ta chỉ lo hai chàng vộ-vàng đi ngay như thế là có điều gì không bằng lòng chăng. Nay xem hai bài thơ này có ý khinh-phục thì bết rằng hai chàng chỉ vì hổ-thẹn, cho nên không cáo-từ mà ra đi vậy.

Nàng *Sơn-đại* nói :

Hai chàng này chẳng những học rộng tài cao mà lại có lòng biết phục thiện, thật là hiếm có!

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Hai người đều có cao-tài thì thật là ít khi tìm được!

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tủ đựng sách vở, tờ giấy, tủ áo, tủ nho nhỏ, tủ để đồ công-văn, tủ gương, cách làm cũng giống như ở trên.

F. Thưởng giải nhất 40 đồng, nhì 20 đồng, ba 5 đồng.

Bản lề cửa, chìa khóa, ổ khóa, đồ bằng kim-khí để bịt góc ghế, những thứ bán để hiệu các nhà thương-mại và công nghệ.

H. Thưởng giải nhất 100 đồng, nhì 60 đồng, ba 30 đồng.

Đồ tự khí (bàn ghế và những đồ các hạng).

Khoản thứ nhì

A. Thưởng giải nhất 10 đồng, nhì 20 đồng, ba 10 đồng.

Vải thêu hai ba mùi, vải thêu một thứ mùi, vải vẽ bằng dầu, vải in bông hoa, giấy vẽ, dùng sơn dầu mà vẽ phong-cảnh trên gương, dùng dầu sơn vẽ trên đa cẩm-thạch Quảng-nam.

B. Thưởng giải nhất 40 đồng, nhì 20 đồng, ba 10 đồng.

Áo thêu kim tuyến hay là thêu bằng tơ các mùi đồ áo quần thường dùng của đội linh Annam làm in như các thức thêu thùa đã kể trên, giầy lưng linh cùng giầy dép (làm cho thật đẹp và thêu cườm cho kheo) quạt, các thứ đồ nữ-trang, những ve dựng nước hoa, mũ, nón các thức.

Khoản thứ ba

A. Thưởng thứ nhứt 50 p. thứ nhì 20 p. ba 10 p.

Bìa sách hay là bìa vở mà có bịt góc bằng đồ kim khí chạm cho thật khéo, hoặc là vẽ bằng dầu hoặc là chạm hoặc cẩn xà cừ, v. v. (những đồ này phải làm theo bề trường hoành đồ dùng thật).

B. Thưởng giải nhứt 50 p. nhì 25 p. ba 10 p.

Đồ chơi cho trẻ con, trường hoành cho xứng nhau: ghe thuyền, đồ đạng, nhà các quan ở, công thự hay là tư thất, các xã thôn, đình chùa, quạt chơi, hình con-nít giả, linh tập, linh tơ, tàn, lọng, đồ khí mãnh, đồ chưng ở trong nhà, lồng đèn các thứ, đồ khí giới các thứ đồ nhạc, các đồ đạc dùng để nấu ăn, các con thú giả, v. v. (Các thứ đồ nấy làm kiểu thật hay vẽ theo trường hoành thường dùng).

C. Thưởng giải nhứt 20 p. nhì 10 p. ba 5 p.

Cờ tướng, tào cáo, bài cáo, danh bài và xấu hường, dấu hồ. Đồ này phải làm theo trường hoành thường dùng.

D. Thưởng giải nhứt 20 p. nhì 10 p. ba 5 p.

Các khí giới, gươm trường, kiếm, giươm dấu hồ, cờ xí, cờ lớn và cờ nhỏ.

E. Thưởng giải nhứt 20 p. nhì 10 p. ba 5 p.

Những đồ dùng để nấu ăn, gàu và thùng bông để đựng nước, bàn nỉ, trải cần làm theo thức Tây phải chạm hay là đúc cho có những hình hay là bông hoa cho đẹp. Muốn dao, v. v.

Chỉ nhận những đồ đem đấu xảo làm theo hình thức và cách kiểu làm theo công-nghệ bản xứ, phải làm cho tinh xảo và cho thích dụng theo thời thức, và tự ý mình chế tạo, những đồ gì làm theo đồ xưa hay là giả theo đồ xưa thì không nhận.

Những đồ làm dấu xảo thì phải làm cho dùng theo trường hoành đồ thường dùng, không được ký tên vào ở trên đồ đấu xảo, chỉ được ghi dấu riêng ở ngoài mà thôi, hoặc là ghi dấu riêng hay là đính một cái nhãn.

Những đồ đem đấu xảo thì đính theo một cái phong bì có khẩn trong cái bì ấy thì ghi tên người đấu xảo và đính theo một cái dấu riêng hay là một cái nhãn cho phù theo cái dấu hay là cái nhãn để ở ngoài. Những đồ được thưởng thì về nhà nước lấy.

Vả lại như nhà nước nếu muốn canh cải gì thì được canh cải, những người tình nguyện đấu xảo nên gởi thẳng những vật dấu xảo cho quan Thủ-hiến hội đấu xảo ở tòa Khâm-sứ, hay là do các quan Trú-sứ chuyển đệ cũng được, hạn từ mồng mười tháng giêng tây cho đến mười hai tháng hai tây năm nay tức chỉ.

Ai muốn hỏi điều gì thì cứ do quan đại-lý hội đấu xảo ở Trung-kỳ hiện ở tòa Khâm-sứ mà hỏi.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Lễ tranh-cầu ở làng Phú-ninh — Làng Phú ninh ở cạnh thành-phố Đồng-hới, có một cái cổ-lệ cũng hay: cứ sau năm một lần cử hành lễ tranh-cầu rất là trịnh trọng. Lễ tranh cầu này cũng như lễ đua-chải của làng Đông-hải vậy.

Đến năm nay là là đúng một kỳ-hạn sau năm dây, chiếu theo cựu-lệ đã cử-hành lễ ấy bữa hôm 26 tháng giêng ta.

Cách chơi cầu cũng tựa như cách chơi bong (Foot-ball), chỉ khác có một điều là chỉ tranh nhau bằng tay mà thôi.

Chọn một dám đất thật rộng; chia ra hai phe, đông và tay, mỗi bên trồng một cây neu thật cao, trên cắm một lá cờ và mắc một cái đó. Phe đông bốn mươi người, phe tay bốn mươi người, tam mươi người cùng nhau tranh nhau một quả cầu bằng mây thắc, bề bên nào tranh được, ném tọt vào cái đó của phe mình là bên ấy được. Song cùng khó lắm thay, vì rằng sự cạnh tranh rất đỗi kịch-liệt hoàng hai.

Tranh nhau cho trọn một ngày mà đôi bên bất-phân thắng phụ, thì mới cùng cược.

Bữa hôm cử-hành lễ ấy, có quan sứ chủ-tọa và các quan tỉnh, tổng-ngại có phận trọng-tuế lắm.

Trường Nữ-học sắp làm lại — Đã có ngại-định làm lại trường Nữ-học

Trong ít lâu nữa sẽ bỏ thầu.

Một cái hoa-viên nhỏ. — Cái dám đất đối-diện với nhà khách-sạn công nay đã quyết-định lập một cái hoa-viên nhỏ, chứ không làm nhà, vì rằng cái địa-thế nó hình tam-giác, không tiện cho sự làm nhà; làm một cái vườn bông nhỏ, thì thích hợp hơn. Trong hoa-viên nay có đặt một cái nhà bát giác (Kiosque de musique).

Hiện nay đã khởi công làm cái hoa viên ấy. Thế là cảnh-sắc thanh phố cũng tô-điểm thêm được một vài phần vậy.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾN

soạn

Giá **0$30** *một quyển*

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi rốc khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) này bào chế có chất sắt là một chất rất bổ và dưỡng khí huyết, lại có khí đạm-lam (todo) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán cả.

2056

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-dào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-dào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc bào không có phải chế nhiều mua

Mỗi hoàn 0,50 ct (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

Ở PHÁP QUỐC LẠM

THUỐC PHÁP Trữ tại: 6, Rue du Pont-de-Lodi PARIS

Cũng có bán tại: Hãng Pharmacie Centrale, 19, Rue Jules Lemoine, Paris, và các hiệu bào chế khác.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酷補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bao-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚各吞啞每各嘴沒嘴疆歎咳稱

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

CÓ IN CHỮ LÒM ĐẦU MÁT

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

3050

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản hiệu mới về một ít KIM CƯƠNG XIÊM để làm **mặt-nhẫn** và hoa-tai, thật sáng và nhành lắm chẳng kém gì **kim-cương** tây. Quí-khách nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, không bao giờ có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang-trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Leine complets et pardessus, imperméable cùng các thứ hàng to lụa Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi: **Hiệu NAM-THỊNH**

Soieries — 6 Rue des Cantonnais — Hanoi

RƯỢU PIPPERMINT

ĐỔI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu này nồng mất khan tiếng và tiêu

Làm bằng dường tin anh.

BÀ CHỮA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.

Pha lẫn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint nồng lấy làm mát mà nhẫn.

Hãng cất ra từ năm 1796 ông **GET FRÈRES**

ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

Nhà Bán-đồ « TAM-TAM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Nan hoa — Vòng bánh

Vải cà-cuống lợp mui — Cao-xu hơm và Cao-xu đệm vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

2098

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cải phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

52, phố Paul-Bert, Hanoi

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Từ thứ hai mồng 3 Mars đến mồng 10 mà thôi

Bán chiêu khách

CÁC THỨ ĐỒ VẢI VÀ ĐỒ DÙNG

Nước hoa và đồ rửa mặt — Áo lót thịt — Đồng-hồ

Giầy bút sách vở — Đồ tập thể-thao — Dao kéo và đồ kim khí

Các thứ đồ dùng trong nhà — Đồ tráng men và đồ sứ

Các thứ đồ dùng về việc thuốc — Các thứ đồ điện

Đồ sưởi và vệ-sinh

GIAN BÀY ĐỒ ĂN

Bán riêng các thứ hàng mới đến kỳ tàu vừa rồi

Các ngài nên nhân dịp tiền tây cao này mà mua thì được lợi

Téléphone N° 126 — Adr. Tél. MAGASRÉUNIS

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN